ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

The Development of a Learning Management Model to Enhance Teaching Competency with an Emphasis on Individual Differences for Student Teachers

อภิญญา สุขช่วย*

Apinya Sookchuay

ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์**

Bhumbhong Jomhongbhibhat

กชกร ธิปัตดี**

Goachagorn Thipatdee

Received : June 23, 2024

Revised : August 19, 2024

Accepted : September 23, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 226 คน 2) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู แบ่งวิธีดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และขั้นตอนที่ 3 การศึกษานำร่องเพื่อหาข้อพกพร่องและปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการจัดการเรียนรู้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 35 คน เพื่อหาดัชนีประสิทธิผล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการจัดการเรียนรู้และคู่มือการใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู อยู่ในระดับมาก

*นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Doctor of Education Program in Curriculum and Instructional Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University(Corresponding Author) e-mail: Apinya.s@ubru.ac.th

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

Lecturer in Curriculum and Instructional Development, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นชื่อว่า 4AS Model มี 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความเป็นมาและความสำคัญ 2) หลักการ 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ และ 6) การวัดประเมินผล ซึ่งผลการตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : รูปแบบการจัดการเรียนรู้ / สมรรถนะ / ความแตกต่างระหว่างบุคคล / นักศึกษาครู

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the current condition and competency level in differentiated Instruction of student teachers. The sampling group consisted of 226 4th year undergraduate students, Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University in the first semester of the 2023 academic year Being evaluated model by 5 experts 2) to develop a learning management model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers. There are 3 steps of the research and development processes: 1) constructing a learning management model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers 2) Being evaluated model by 5 experts 3) studying the qualities of effectiveness of index by implementing with a pilot group of 35 students to study an effectiveness index. The data were collected using leaning model and handbook of the model and questionnaire on the current condition and competency level in differentiated Instruction of student teachers. The statistics for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The findings were as follows: The current condition in teaching and learning arrangements for student teachers overall was at a high level and the competency level in differentiated Instruction of student teachers overall was at a high level Learning Management Model to Enhance Competency Differentiated Instruction for Student Teachers Which is called the “4AS Model”consisted of six components which were 1) Background and importance 2) Principles 3) Objectives 4) Contents 5) Learning activities and 6) Measurement and evaluation.
The experts agreed to the quality of the learning management model at a high level

Keywords : Learning Management Model / Competency / Individual Differences / Student Teachers

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จล้วนมีผลมากจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะมาจากตัวบุคคล สภาพแวดล้อม เนื้อหาหรือหลักสูตร แต่ส่วนสำคัญที่สุดของการจัดการเรียนการสอน คือ กระบวนการสอนที่ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้สอดคล้องกับความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล (Tulbure, 2011, p. 13) สอดคล้องกับ Aimada (2015, p. 1) ที่ได้กล่าวถึงแนวโน้มของการจัดการเรียนรู้ในอนาคตว่า การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กแต่ละคนควรมีความแตกต่างกัน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งในด้านความถนัด ความสนใจลีลาการเรียนรู้และพหุปัญญาที่แตกต่างกัน ดังนั้น การที่ครูจะจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนของตนเองให้ประสบผลสำเร็จนั้น สิ่งสำคัญประการหนึ่ง คือ ครูจะต้องรู้จักผู้เรียนแต่ละคนว่ามีลักษณะอย่างไรเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนที่แตกต่างเพื่อตอบสนองต่อผู้เรียนแต่ละคน ดังนั้น ไม่ว่าผู้เรียนจะมีลักษณะหรือความแตกต่างกันอย่างไร ครูผู้สอนต้องมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งจากความคาดหวังที่สังคมมีต่อครูในกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในขณะนี้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูต้องมีสมรรถนะการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ซึ่งผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า สมรรถนะการจัดการเรียนการสอนนั้นเป็นสมรรถนะประการหนึ่งที่จำเป็นต้องพัฒนาให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยสมรรถนะที่ครูต้องการพัฒนาในลำดับต้นนั้นประกอบด้วย การเลือกใช้สื่อ พัฒนาสื่อและสร้างสื่อหรืออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน การสร้างและปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดี รวมทั้งการออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน (National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel, 2005, p. 40)

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล มีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษาต้องเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามกระบวนการที่กำหนดให้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ การวิเคราะห์ผู้เรียน การจัดการเรียนรู้ การประเมินผลการเรียนรู้และการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ (Office of the National Education Commission, 2011, pp. 7-8) จึงต้องสนับสนุนให้ครูมีสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งควรเริ่มตั้งแต่กระบวนการพัฒนานักศึกษาครูที่ยังขาดความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลให้เป็นผู้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างหลากหลายของผู้เรียน ซึ่งความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นประเด็นที่นักการศึกษาสนใจต่อเนื่องมาเป็นเวลาหลายปี โดยห้องเรียนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล จะเน้นพัฒนาการและความสามารถในการไปถึงความสำเร็จสูงสุดของผู้เรียนเป็นรายบุคคลไม่ใช่มองภาพรวมเป็นหลัก การศึกษาความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับความแตกต่างของบุคคลทางเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ ลีลาการรู้คิด รวมทั้งความแตกต่างสร้างบุคลิกภาพ (Kolb, 1984, p. 142) สำหรับเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลนี้จัดเป็นประเด็นพื้นฐานที่ผู้สอนควรให้ความตระหนักและทำความเข้าใจในห้องเรียน ความแตกต่างเหล่านั้นเป็นตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจึงควรมีข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปสู่การ

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

วางแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพบนความแตกต่างของผู้เรียนในชั้นเรียน มิใช่การมุ่งแก้ไขเฉพาะผู้เรียนคนใดคนหนึ่ง และไม่ใช่การสอนผู้เรียนทุกคนทั้งชั้นเหมือนๆ กัน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู พบว่า การจัดการเรียนการสอนยังมุ่งการสอนเนื้อหาตามหลักสูตรในหนังสือเรียน แต่ครูยังไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนในเรื่องการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งในการสอนแบบเดิมยังไม่ส่งเสริมให้ผู้เรียนที่หลากหลายมีศักยภาพอันเนื่องมาจากระบบการศึกษาที่ยังมีปัญหาหลายประการ และยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 ได้กล่าวไว้ (Office of the Education Council, 2017, pp. 56-59) สอดคล้องกับงานวิจัยเกี่ยวกับสมรรถนะของนักศึกษาครูในการจัดการเรียนการสอน ที่พบว่านักศึกษาครูยังขาดสมรรถนะที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจ เจตคติและทักษะในวางแผนและออกแบบการเรียนรู้ ดังนั้น ระบบการผลิตครูของครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์จึงควรหาแนวทางในการเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจให้กับนักศึกษาครูในเรื่องการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยไม่เป็นการสอนที่เน้นแต่เพียงให้รู้เนื้อหาสาระเท่านั้น สอดคล้องกับ Office of the Education Council (2013, pp. 4-5) ที่ได้เสนอว่า การปฏิรูประบบการผลิตครูควรให้ทันสมัยสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางวิทยาการและความรู้ พลิกรูปแบบของการผลิตและพัฒนาครูให้เป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะได้อย่างแท้จริง ตลอดจนส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามธรรมชาติและตามศักยภาพโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล นักศึกษาครูต้องได้เผชิญปัญหาจากสถานการณ์จริงจึงจะเกิดผลสูงสุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง (Authentic Learning) ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่มีแนวทางให้ผู้สอนได้ศึกษาสภาพบริบทการเรียนการสอนจริงและได้เรียนรู้การแก้ไขปัญหาตามสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้นักศึกษาครูเกิดการเรียนรู้และเข้าใจตามบริบทจริง เกิดการคิดและสร้างองค์ความรู้จากสภาพแวดล้อมจริง

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดการจัดเรียนรู้เชิงรุก และแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงเข้ามาพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาครู ซึ่งมีความสำคัญมากที่ทำให้สามารถพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ โดยกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เป็นวิธีหนึ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบหลักการ กฎเกณฑ์ และมโนทัศน์ด้วยตนเอง ผู้เรียนได้เชื่อมความคิดใหม่ๆ แล้วนำไปสู่แนวทางในการแก้ปัญหาและค้นพบสิ่งที่ต้องการที่จะสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและความสนใจโดยเน้นที่ตัวผู้เรียน (Sakulhuha & Chimtim, 2008, pp. 7-8) และสามารถเป็นครูที่มีคุณภาพที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างประสบการณ์การเรียนรู้จากจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองจนเกิดความเจริญงอกงามและความสำเร็จอย่างสูงสุดของแต่ละบุคคล

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนและสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

2. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) โดยดำเนินการวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 (R1) ศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แหล่งข้อมูล คือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้วิจัยวิเคราะห์มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา สมรรถนะของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญที่จะใช้กำหนดองค์ประกอบและตัวชี้วัดสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามที่มาตรฐานกำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 586 คน จากทั้งหมด 10 สาขาวิชา

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นที่ปี 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 226 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานแบบตรวจสอบรายการ โดยสอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเป็นแบบเลือกตอบที่กำหนดไว้ให้

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู

ตอนที่ 3 ระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม เพื่อกำหนดกรอบของการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม โดยเขียนข้อคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาความถูกต้องในเบื้องต้น เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขตรวจสอบความเที่ยงตรงเนื้อหา โดยพิจารณาความสอดคล้องของจุดประสงค์กับข้อคำถาม ตลอดจนความเหมาะสมในการใช้สำนวนภาษาและจำนวนข้อคำถาม แล้วนำมาแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังแสดงในภาคผนวก เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมระหว่างเนื้อหาในคำถามกับนิยามเชิงปฏิบัติการ แนวคิดทฤษฎีของตัวแปร ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมถึงความเหมาะสมของภาษาของแบบสอบถาม

5. ผู้วิจัยนำผลมาพิจารณาคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อ แล้วมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง

6. ปรับปรุงและแก้ไขข้อคำถามจากผลการประเมินแบบสอบถาม แล้วนำไปให้กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถามมีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

7. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบคุณภาพ ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟ่า ตามวิธีของครอนบาค

8. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อออกหนังสือแจ้งขอความร่วมมือไปยังสถานศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูล และมหาวิทยาลัยที่จะทำการไปทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

2. ประสานขอความอนุเคราะห์กับผู้เชี่ยวชาญ และจัดส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล พร้อมแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง โดยกำหนดรหัสของแบบสอบถามแต่ละฉบับ

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและพิจารณาความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและวิเคราะห์เนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครู และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย $\overline{X}$ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ระยะที่ 2 (Development: D1) พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการออกแบบการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีการดำเนินงาน 2 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยผู้วิจัยกำหนดกรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของแอนเดอสัน จากนั้นจัดทำร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

ขั้นตอนที่ 2 การหาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยพิจารณาความสอดคล้องและความเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านวิจัย จำนวน 5 คน จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปศึกษานำร่องต่อไป

กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลองจำนวน 30 คน และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

2. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

3. แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีการดำเนินการดังนี้

การสร้างเอกสาร เพื่อให้ผู้ที่จะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ มีความเข้าใจถึงความเป็นมาและความสำคัญ องค์ประกอบของรูปแบบ ตลอดจนรายละเอียดต่างๆ ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบ ประกอบด้วย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

1.2 นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

1.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู โดยแบบประเมินเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

1.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยผลการพิจารณาคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

1.5 จากนั้นผู้วิจัยนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญให้สมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เพื่อนำไปทดลองใช้

2. คู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติ และการจัดเตรียมสื่อในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามขั้นตอนในกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และให้ผู้สอนที่มีความสนใจเกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของรูปแบบการจัดการเรียนรู้นี้

2.2 นำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่สร้างขึ้น ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

2.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู

2.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยผลการพิจารณาคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และทุกขั้นตอนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

2.5 นำคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

3. แผนการจัดการเรียนรู้

3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นเอกสารที่แสดงลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามกระบวนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ศึกษาวิเคราะห์เนื้อเกี่ยวกับความแตกต่างระหว่างบุคคลจากตำรา บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ออกแบบบูรณาการแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ทฤษฎีพหุปัญญา แนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง โดยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 5 แผน จัดการเรียนรู้สัปดาห์ละ 4 คาบเรียน คาบเรียนละ 60 นาที รวมเวลา 20 ชั่วโมง

3.2 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อดำเนินการปรับปรุงแก้ไข

3.3 ร่างแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยแบบประเมินเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งเกณฑ์การพิจารณา คือ 5 เหมาะสมมากที่สุด 4 เหมาะสมมาก 3 เหมาะสมปานกลาง 2 เหมาะสมน้อย และ 1 เหมาะสมน้อยที่สุด โดยถ้ามีค่าคะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1 ทั้งภาพรวมและรายข้อ แสดงว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

3.4 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยมีผู้เชี่ยวชาญทั้งสิ้นจำนวน 5 ท่าน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจงอย่างมีจุดหมาย โดยเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถและเชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน และด้านวิจัย ซึ่งผลการพิจารณาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปปรับแก้ไขให้สมบูรณ์ นำไปทดลองใช้ต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครูและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-22 ปี กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ ส่วนใหญ่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

มีจำนวนนักเรียนในห้องที่นักศึกษาครูได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คือ 15-30 คน โดยวิชาสอนที่นักศึกษาครูได้รับมอบหมายในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิชาการงานอาชีพ วิชาสุขศึกษาและพลศึกษา และวิชาศิลปะ ตามลำดับ

สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.09, S.D.= 0.71) และระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, S.D.= 0.65) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ผู้เรียนอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.61, S.D.= 0.74) ด้านความสามารถในการเลือกสาระการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่แตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.50, S.D.= 0.64) ด้านความสามารถในการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.25, S.D.= 0.97) ด้านความสามารถในการส่งเสริมให้ผู้เรียนผลิตผลงานที่มีความแตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.69) ด้านความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนที่แตกต่างอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.88, S.D.= 0.78) และด้านความสามารถในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้อยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 3.12, S.D.= 0.93) จากผลการตอบแบบสอบถามของนักศึกษาครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.37, S.D.= 0.69) โดยนำมาเป็นข้อมูลในการร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้

2. ผลการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่พัฒนาขึ้นชื่อว่า 4AS Model มีองค์ประกอบ คือ หลักการ จุดประสงค์ สาระและกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทของผู้สอนและผู้เรียน และการวัดประเมินผล โดยมีกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5 ขั้น ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (A1: Attention) ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมความรู้ใหม่ (A2: Add New Knowledge) ขั้นที่ 3 ขั้นประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ (A3: Apply & Learning by Doing) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตามสภาพจริง (A4: Authentic Assessment) ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิดผ่านตนเอง (S: Self-Reflection) ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ =3.93, S.D.= 0.15) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าที่มาของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายการประเมินอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77, S.D.= 0.88) องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ รายการประเมินอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.20, S.D.= 0.45) การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ รายการประเมินอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.73, S.D.= 0.75) และผลที่เกิดกับผู้เรียน รายการประเมินอยู่ระดับมาก ($\overline{X}$ =3.98, S.D.= 0.67)

ผลการประเมินคุณภาพของคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พบว่าภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.82, S.D.= 0.39)

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

ผลการประเมินประสิทธิภาพรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (Try Out) เพื่อตรวจสอบด้านเนื้อหา ภาษา และเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูกับนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านเนื้อหา ควรปรับเรียงลำดับเนื้อหาให้กระชับกับเวลาในการทำกิจกรรม ด้านภาษา ควรปรับแก้ไขคำสั่งให้มีความชัดเจน เข้าใจง่าย ด้านการวัดและประเมินผล ควรมีแบบประเมินตนเองให้กับนักศึกษาครูประเมินร่วมด้วย โดยภาพรวมมีประสิทธิภาพ 82.96/82.56 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80

ผลการศึกษานำร่อง พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$= 4.85, S.D.= 0.43)

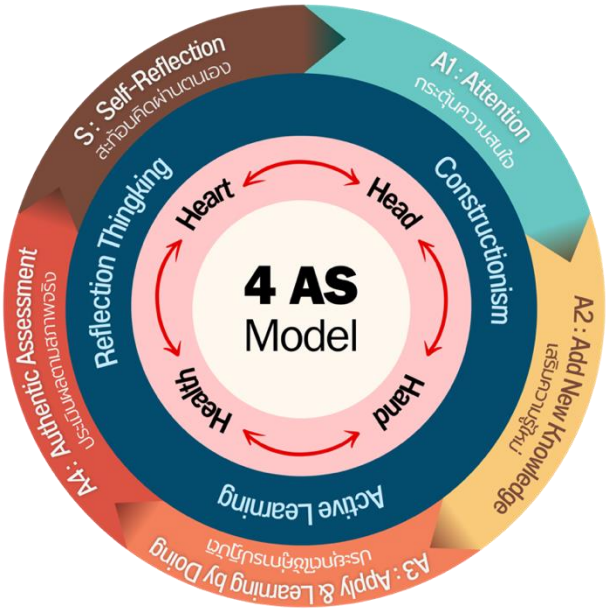

ภาพที่ 1 แผนผังการจัดการเรียนรู้รูปแบบ 4AS Model

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

1. สภาพปัจจุบันในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครูและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักศึกษาครู พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความสามารถ ความสนใจกับนักเรียนแต่ละคนและด้านการพิจารณาความสนใจของนักเรียนเป็นรายบุคคลก่อนการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล มีสภาพการจัดการระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า นักศึกษาครูยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

ความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาครูยังไม่สามารถปรับเนื้อหาให้เชื่อมโยงจากชีวิตจริงของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Poolphon & Anopboriboon (2020, pp. 36-47) พบว่า ผู้เรียนมีระดับความสามารถในการเรียนรู้แตกต่างกัน ผู้เรียนบางส่วนไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในเวลาที่กำหนดได้ ทั้งนี้เนื่องจากขาดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน อีกทั้งการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ ซึ่งจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและระดับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษาครู ทำให้ผู้วิจัยได้ฐานข้อมูลในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน สอดคล้องกับ Schottelkorb (2008) ที่ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและความต้องการของผู้เรียน ผู้สอนสามารถปรับปรุงและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความแตกต่างของผู้เรียน โดยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร เขียนแผนการสอนละเอียด ครบทุกองค์ประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอนมีหลากหลาย ท้าทายความสามารถ และกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียน มีการเสริมแรงให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง จัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติและมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรม ใช้สื่อที่เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหา รวมทั้งการวัดและประเมินผลมีหลากหลายวิธีตรงตามสภาพจริง

2. รูปแบบการจัดการเรียนรู้ชื่อว่า 4AS Model ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการ 2) ความสำคัญและความเป็นมา 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล ประกอบด้วย 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 ขั้นกระตุ้นความสนใจ (A1: Attention) ขั้นที่ 2 ขั้นเสริมความรู้ใหม่ (A2: Add New Knowledge) ขั้นที่ 3 ขั้นประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติ (A3: Apply & Learning by Doing) ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินตามสภาพจริง (A4: Authentic Assessment) และ ขั้นที่ 5 ขั้นสะท้อนคิดผ่านตนเอง (S: Self-Reflection) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tomlinson (2011, p. 72) ที่ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบการสอนที่สำคัญไว้ 6 ประการคือ 1) หลักการ 2) ความสำคัญและความเป็นมา 3) วัตถุประสงค์ 4) เนื้อหา 5) กระบวนการจัดการเรียนการสอน และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งผลการประเมินคุณภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้มีการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดแนวทางในการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงรุก แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริง และแนวคิดการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำมาสังเคราะห์กำหนดเป็นแนวทางการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ขั้นตอนที่ 2 ร่างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 3 สร้างคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขั้นตอนที่ 4 ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน จากนั้นผู้วิจัยมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับนักศึกษาครูเพื่อศึกษาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ในการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดของ Joyce & Weil (2011) ที่ว่าการเรียนรู้ที่เป็นระบบหรือการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เป็นหนทางหนึ่งที่จะสร้างระบบการศึกษาที่มี

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

ประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะการสอนที่เป็นระบบ คือ การสอนที่พัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพแบบองค์รวม และขั้นตอนที่ 5 แก้ไขปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้และจัดทำเป็นเอกสารฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้ในการวิจัยสอดคล้องกับ Joyce & Weil (2011, p. 211) ที่ได้กล่าวว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีคุณภาพประกอบด้วย แนวคิดและหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ เนื้อหาหรือสาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล กล่าวได้ว่ามีการตรวจสอบคุณภาพอย่างเป็นระบบ จึงทำให้รูปแบบการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้สอนที่จะนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูไปใช้ควรศึกษาและทำความเข้าใจคู่มือการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนบทบาทและหน้าที่ของผู้สอน และจัดเตรียมสื่อการสอนให้พร้อมและเพียงพอสำหรับผู้เรียน รวมทั้งอธิบายและแนะนำผู้เรียนให้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนด้วยตนเอง

2. ผู้สอนที่จัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่ได้พัฒนาขึ้นควรกระตุ้นให้เกิดบรรยากาศในการทำกิจกรรมร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างบรรยากาศการทำงานร่วมกันเป็นทีม การสร้างข้อตกลงหรือกติกาการทำงานร่วมกัน จะทำให้นักศึกษาครูสามารถทำกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมาย และผู้สอนควรปรับเวลาให้ยืดหยุ่นตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้เรียน

3. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้สอนควรได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานี้เพื่อให้เกิดความแพร่หลายต่อไป และส่งผลให้อาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัยในปัจจุบันต้องมีความตื่นตัวในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนโดยการศึกษาผลการเรียนรู้ด้านทักษะและพฤติกรรมของผู้เรียน โดยใช้แบบประเมินทางด้านการสังเกต เพื่อสามารถวัดการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างละเอียดมากยิ่งขึ้นในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

2. การศึกษาผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครูที่พัฒนาขึ้นกับผู้สอนมีความสามารถวิเคราะห์ผู้เรียนตามลีลาการเรียนรู้ และพหุปัญญาของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีความแตกต่างกันและวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้นควรมีการวิจัยเพิ่มเติมในกลุ่มที่มีปัญญาเลิศหรือกลุ่มนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคล

3. ควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะต่างๆ ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น เช่น ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานเป็นทีม เป็นต้น

Vol.31 No.3 July-September 2025 ISSN 2985-2196 (Online)

References

Aimada, M. C. (2015). **What is differentiated instruction?**. [Online]. Available: https:ioeducation.com/ [2020, July 15].

Joyce & Weil. (2011). **Models of teaching**. Boston: Pearson Education.

Kolb. (1984). **Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development**. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall.

National Institute for Development of Teachers, Faculty Staff and Educational Personnel. (2005). **Individual Development Plan-ID Plan**. Nakhon Pathom: Academic Department, Teacher, and Educational Personnel Development System Development Project. [In Thai]

Office of the National Education Commission. (2011). **Summary and policy and practical recommendations from the results of the second round of external quality assessment (2006-2010) of affiliated educational institutions**. Bangkok: Cooperative Printing House Agriculture of Thailand. [In Thai]

Office of the Education Council. (2013). **National Qualifications Framework (Thailand NQF)**. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council. [In Thai]

Office of the Education Council. (2017). **National Education Plan 2017-2036**. Bangkok: Office of the Secretariat of the Education Council. [In Thai]

Poolphon, S., & Anopboriboon, P. (2020). **A Study of Online Learning Management Conditions in the Coronary Epidemic Situation 2019, Siam University**. Bangkok: Office of the Permanent Secretary. [In Thai]

Sakulhuha, T., & Chimtim, K. (2008). **The development of Mathematic Problem Solving Activities on the Constructivist Theory in Application of Poly's Problem Solving Steps for Prathomsuksa 6**. Master Thesis in Curriculum and Instruction Khon Kaen University. [In Thai]

Schottekkorb, A. A. (2008, December). Effectiveness of Child-Centered Play Therapy and Person-centered Teacher Consultation on ADHD Behavioral Problems of Elementary School Children: A Single Case Design. **Dissertation Abstracts International, 69**(2-A), 520.

Tomlinson, C. A. (2011). **The differentiated classroom: Responding to the needs of all Learners. Association for Supervision and curriculum development**. California: Corwin.

ปีที่ 31 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2568 ISSN 2985-2196 (Online)

Tulbure. (2011, August). Do different learning styles require differentiated teaching strategies?. **Procedia-Social and Behavioral Sciences, 11,** 155-159.